

JAARVERSLAG 2022

2022 HET JAAR VAN HET WERELDCONGRES

In juni was het dan eindelijk zover, het 'ICEC World Congress' 2022 in Rotterdam, een event waar we vijf jaar aan gewerkt hebben. Het thema 'Predictable Projects in a Dynamic World' deed zijn naam eer aan, want de wereld is inderdaad zeer dynamisch gebleken. Dit heeft gevolgen gehad voor de opkomst, maar niet voor de inhoud, die was interessant, van hoge kwaliteit met interactieve paneldiscussies over ons, ons vakgebied en de toekomst.

Naast het wereldcongres hebben we de normale jaarlijkse activiteiten natuurlijk ook weer gewoon met z'n allen gedaan, zoals contactbijeenkomsten, SIG-meetings, het prijzenboekje, 'View on Value' en de vele cursussen. Het is wel, nog steeds, een jaar geweest met coronarestricties in de achtergrond.

Corona, van thuiswerken in 2020, naar beperkte vrijheid in 2021 en in Nederland in 2022 weer grotendeels vrijheid, maar wel in een nieuwe werkelijkheid. We werken meer thuis en hebben Teams ontdekt, met name de besparing op de reistijd is iets wat aanspreekt. Toch zien we richting het einde van 2022 de behoefte om elkaar weer fysiek te zien en lijkt er een kentering te komen in het via Teams deelnemen aan SIG-meetings en contactbijeenkomsten.

'Predictable Projects in a Dynamic World' was misschien toch niet de juiste titel voor het

congres en is 'An Unpredictable World makes Projects Dynamic' een betere omschrijving van de realiteit. Wie kan op voorhand rekening houden met corona, de oorlog in Oekraïne, de stikstofcrises, de energiecrisis, etc. en wat is de toegevoegde waarde om al die 'Black Swans' te benoemen en te kwantificeren in een risicovoorziening. Tijdens de paneldiscussie werd ook duidelijk dat onze (interne) klant (management) dit ook niet echt verwacht, maar men wil wel heel snel de consequenties en impact weten van dit soort 'Black Swans' nadat ze optreden. Flexibiliteit en wendbaarheid waren de kernwoorden en behoeften.

Wat ook naar voren kwam, is de vraag of wij als cost engineers een rol hebben in de 'Sustainable Development Goals' van de United Nations. Onze vaardigheden zouden we ook kunnen gebruiken om bijvoorbeeld CO2-belasting uit te rekenen of andere grootheden, die qua opbouw op een soortgelijke manier worden bepaald als een begroting. We hebben dan wel data nodig om een en ander te berekenen.

Data is sowieso het sleutelwoord voor onze toekomst, Artificial Intelligence is eraan gekoppeld, maar ook de behoefte om op een wereldniveau vergelijkingen te kunnen maken. Er was dus best wel veel aandacht voor classificatie van datacollectie en de presentatie en gebruik van die data. Vroeger was het hebben van een-

Robert de Vries, voorzitter

heidsprijzen bepalend voor ons succes als cost engineers. Voor de traditionele projectkosten is dat langzamerhand minder onderscheidend, omdat er wereldwijd best veel publicaties zijn te vinden. Toch zien we dat door een veranderende wereld er behoefte is aan nieuwe prijsinformatie over bijvoorbeeld windparken, sustainability, CO2-uitstoot en stikstofuitstoot. Een behoefte waar wij als DACE-community misschien invulling aan kunnen geven.

Tenslotte zien we dat er druk is op de arbeidsmarkt en dus ook op onze kennis en kunde. Iets waar we als DACE, maar ook als community over moeten nadenken. Hoe houden we ons vakgebied interessant voor een jongere generatie, met onderliggend andere verwachtingen?

2022 kan ik weer afsluiten met iedereen te bedanken, die heeft bijgedragen aan DACE-activiteiten.

2023 zal een jaar worden om DACE opnieuw uit te vinden in de huidige onvoorspelbare wereld, want ook DACE is een dynamische organisatie, die zich moet aanpassen aan de nieuwe wereld.

Robert de Vries
voorzitter

ICEC World Congress Rotterdam 2022

SPECIAL INTEREST GROUPS

SIG Cost Engineering Process Industry (CEPI)

SIG CEPI is in 2022 in maart, juni, september en november bij elkaar gekomen. De COVID-bepalingen van 2021, met noodgedwongen onlinebijeenkomsten, heeft ons geleerd dat deze vorm van interactie zeker ook voordelen biedt. We zijn dan ook gaan experimenteren met de vorm waarbij we onszelf de volgende vraag stelden: Wat past het beste voor de SIG-leden? In maart en september hebben we in Soest 'on site' bijeenkomsten gehouden, voorafgaand aan de DACE contactbijeenkomsten.

De bijeenkomst in juni was online opgezet en in november hebben we geëxperimenteerd

met een hybride vorm. Hierbij konden de leden in het tweede deel van de bijeenkomst via Teams aansluiten bij de groep die naar Soest was gekomen.

Deze laatste vorm lijkt potentie te hebben. Tegelijkertijd is het duidelijk dat we nog moeten werken aan een optimale opzet. In 2023 gaan we hier verder mee experimenteren. We zoeken daarbij naar een balans tussen gemak voor de leden (zoals: geen reistijden) en de behoefte aan face-to-face contact en netwerken.

Net als voor de rest van de DACE-organisatie stond het eerste half jaar vooral in het teken van het ICEC Wereldcongres. De SIG is trots en vereerd dat onze bijdrage is gewaardeerd als 'Outstanding Paper' en daarvoor de 'Jan

Korevaar award' heeft mogen ontvangen. De paper en de bijbehorende presentatie geeft de SIG een basis om haar visie op de toekomst van de cost engineer in de procesindustrie verder te ontwikkelen en uit te dragen. De paper is voor geïnteresseerden gratis op te vragen bij de SIG of via Bureau DACE.

In 2022 zijn we met de vier gedefinieerde work streams aan de slag gegaan. Het werd al snel duidelijk dat één van deze streams – 'Knowledge development' – feitelijk is ingebed in de andere drie streams: 'Product development', 'Networking' en 'Marketing & exposure'. We hebben ons daarom vooral gefocust op deze drie laatste streams.

Op het gebied van Product development staat het Prijzenboekje altijd hoog op de agenda. Er wordt sinds het najaar van 2022 hard gewerkt aan de nieuwste editie, die in mei 2023 beschikbaar gaat komen. Daarnaast heeft de SIG de ambitie om het draft 'rough estimating tool' te completeren en voor iedereen beschikbaar te maken én om de DACE Labour Norms (het DACE Werktijdenboekje) te reviewen en waar nodig te updaten. Deze activiteiten zijn in 2022 door tijdgebrek van de SIG-leden niet of nauwelijks verder ontwikkeld. We moeten als SIG meer focus aanbrengen in wat we in 2023 gaan ontwikkelen; waarschijnlijk zal die komen te liggen op één van deze twee activiteiten.

De ontwikkelingen op het gebied van Networking hebben geleid tot diverse vormen van samenwerking en bijeenkomsten, waar we ook in 2023 mee door zullen gaan. Verder is er nu één centraal platform beschikbaar voor de leden van de SIG. Hier kan men vragen met elkaar delen, samenwerken aan producten en worden praktische zaken zoals plannings, agenda's en notulen met elkaar gedeeld.

Het al genoemde 'ICEC Congress' was – ook voor SIG CEPI – de grootste Marketing & exposure activiteit in 2022. De SIG zal haar verder ontwikkelde visie en daaruit voortvloeiende activiteiten ondersteunen met marktgerichte en communicatieactiviteiten in 2023.

SIG Probabilistische Risico Analyse (PRA)

De SIG PRA bestond in 2022 nog steeds uit twaalf enthousiaste leden vanuit ingenieurs- en adviesbureaus, publieke opdrachtgevers, de aannemerij en de industrie. In de SIG PRA wordt kennis met betrekking tot onzekerheden in kostenramingen en plannings uitgewisseld, onderzocht en ontwikkeld. De focus ligt op het toepassen van wiskundige technieken in de dagelijkse praktijk van het kostenramen. Naast kwantitatieve technieken is er ook ruimte voor de kwalitatieve kant.

In 2022 hebben we meerdere Teams bijeenkomsten en één 'fysieke bijeenkomst' gehad. De focus lag dit jaar op een bijdrage aan ICEC 2022 in 'De Doelen', Rotterdam. Ook hebben we een contactbijeenkomst van DACE mede georganiseerd in 'De Soester Duinen'.

BESTUURSLEDEN PER 31 DECEMBER 2022

ing. R. de Vries (Stork) BSc

ing. W. Tange (Stork)

ir. Paul van Brussel

ing. M.R. Hengstmangers (IGG)

ing. T. de Kramer MSc PVM (Voreia)

drs. J.F. Kuijvenhoven PDEng (Renewi)

drs. J. Schlagwein (Schiphol Group)

ing. B. Smolders MSc, CCE (Zuzeco)

A. van der Steege MSsc, Mech, Eng., CCP

voorzitter

secretaris/penningmeester

bestuurslid

bestuurslid

SIG Value Management

communicatie

SIG GWW

opleidingen

bestuurslid

BESTUUR

Het bestuur vergaderde in 2022 zevenmaal.

CONTACTBIJEENKOMSTEN

In 2022 vonden drie contactbijeenkomsten plaats en organiseerde DACE het ICEC World Congress. Deze bijeenkomsten werden voorafgegaan door afzonderlijke vergaderingen van de Special Interest Groups (SIG's). Tijdens de bijeenkomst leidde een aantal sprekers een actueel thema in.

17 maart 2022

'Duurzaamheid in relatie tot cost engineering binnen de Machinebouw en Maakindustrie' met bijdragen van Frank Hendrix en Maurice Gabriel (Weir Minerals), Theo de Graaff (Fokker) en Leslie Visser (BDR Thermea).

12/15 juni 2022

ICEC World Congress 'Predictable Projects in a dynamic World' met bijdragen van internationale sprekers, plenaire paneldiscussies, workshops, online uitzendingen.

29 september 2022

'Wat is een eerlijke risicoverdeling voor inflatiecompensatie' met bijdragen van Robert de Vries (voorzitter DACE), Remco van der Hoeven (Van Hattem en Blankevoort) en André Bijl-Weisz (Provincie Noord-Holland).

24 november 2022

'Cost Estimating bij innovatieve projecten' met bijdragen van Waldo Bongers (DIFFER), Henk Akse (Traxxys) en Geert Henk Wijnants (Stork).

DACE contactbijeenkomst maart 2022

Eén van de onderwerpen was de 'Trefzekerheid van Indexen in de GWW'. Een werkgroep bestaande uit vijf leden, heeft daar een half jaar aan gewerkt.

De doelstelling van de SIG PRA

De SIG PRA heeft tot doel:

- om in diverse branches één taal te spreken over (ramings)onzekerheden,
- het verzamelen, uitwisselen en verder ontwikkelen van probabilistische berekeningstechnieken, ondersteunende tools en methodieken,
- het kritisch beschouwen en wetenschappelijk toetsen van modellen en berekeningen,
- en het verbeteren van de interpretatie en het gebruik van de uitkomsten van probabilistische analyses door én voor gebruikers, besluitvormers en andere niet-inhoudelijk betrokkenen.

Doorkijk naar 2023

Een aantal leden van de werkgroep verlaat begin 2023 de SIG vanwege een ander carrièrespoor. Om die leegte weer te vullen, gaan we ons dit jaar inspannen om nieuwe leden te werven.

De ontwikkeling voor een handleiding voor probabilistische risicoanalyse heeft nog steeds de ambitie van de werkgroepleden. Hiervoor is veel enthousiasme binnen de SIG PRA. Ook gaan we door met de kennisontwikkeling van de onderstaande onderwerpen:

- eisen aan voorspellende (ramings)modellen c.q. de kwaliteit ervan meetbaar maken
- kwantificering (rest)risico's
- definities (statistiek & stochastiek)
- beslissen op basis van probabilistische risicoanalyse
- objectieve en subjectieve algoritmes
- expertmeningen in relatie tot het kwantificeren van risico's en onzekerheden
- inrichten risicoanalyse
- parametrische ontwerpmodellen i.r.t. kostenmodellen
- methoden voor het kwantificeren van correlaties via expertmeningen
- @Risk modellering, de werking van @Risk modellering

SIG Planning (Pln)

In het afgelopen jaar kwamen de leden van SIG Pln twee keer online bijeen. Net als het voorgaande jaar werd een bepaald onderwerp gepresenteerd door één van de SIG leden waarna de inzichten van de aanwezigen over dat onderwerp werden besproken en ideeën aangedragen.

Het enthousiasme bij beide digitale bijeenkomsten was groot en heeft zeker bij een aantal van de aanwezigen geleid tot nieuwe inzichten.

De Sig Pln heeft vanaf haar start in 2016 moeite om een voldoende groepsgrootte bijeen te krijgen voor een brede discussie over de interessante onderwerpen. Met leden door het hele land heeft het huidige digitale vergaderen hierin verbetering teweeggebracht.

Het tot doel gestelde werven van nieuwe leden is beperkt gelukt.

Door het uitvallen van de voorzitter en persoonlijke omstandigheden bij enkele van de leden, is het er in het tweede deel van het jaar niet van gekomen nog een bijeenkomst te houden. De Sig Pln zal in 2023 trachten zichzelf te herpakken. Voorwaardelijk hierbij is het vinden van een nieuwe voorzitter en ook het realiseren van voldoende instroom van nieuw talent.

SIG Parametrische Analyse (PA)

In het afgelopen jaar gebeurde er helaas niet veel in de PA-groep. Iedereen was heel druk op het werk.

Gebeurtenissen, die het vermelden waard zijn, zijn de bijdragen die namens SIG PA aan het 'ICEC World Congress' geleverd zijn. Maar liefst drie lezingen/workshops van:

- Marcel Smit - 'Life Cycle Cost Estimation for the Netherlands F-35';
- Thomas Backes - 'Estimating the Carbon Footprint of IT Projects';
- Jacek Pachocki - Workshop 5 - 'Size and Cost estimating of software intensive projects'.

SIG Grond-, Weg- en Waterbouw (GWW)

Doel van de SIG GWW is het delen van kennis in de grond-, weg- en waterbouw. Daarnaast is het een groep waarin opdrachtgevers, opdrachtnemers en adviseurs gezamenlijk ontwikkelingen in de branche beschouwen en kijken welke invloed het heeft op het vakgebied van kostenmanagement en cost engineering. Inhoudelijk is de SIG GWW een samenwerkingsverband tussen DACE en de NVBK.

Na de coronaperiode mochten de leden van de SIG GWW in 2022 weer fysiek bij elkaar komen. Er vonden drie bijeenkomsten plaats onder leiding van voorzitter Jacqueline Schlagwein en vicevoorzitter Marcel Volleberg. Daarnaast heeft de SIG GWW ook een actieve rol gespeeld op het 'ICEC World Congress' in Rotterdam.

De SIG GWW heeft momenteel vijftien actieve leden. Er hebben enkele wijzigingen plaatsgevonden in de samenstelling van deze SIG.

In de overleggen is elke keer een 'rondje langs de velden' gemaakt. Algemene tendens over 2022 is dat zowel de kostendeskundigen van de opdrachtgevers, de aannemers en de adviesbureaus allen voldoende tot druk in het werk zitten en hebben gezeten en dat er weinig capaciteit beschikbaar is. Ook vacatures blijken nog steeds lastig ingevuld te kunnen worden.

Onder andere de volgende onderwerpen zijn ook nog behandeld tijdens de SIG GWW-bijeenkomsten:

- indirecte kosten engineering
- indexatie en gevolgen oorlog Oekraïne

Daarnaast is er als apart initiatief uit de SIG als spin-off een bijeenkomst tussen opdrachtgevers geweest met als thema: contracten en prijsverrekeningen in de huidige zeer dynamische markt.

Tijdens de DACE-bijeenkomst van 24 november is ook het voorafgaande GWW-uurtje weer nieuw leven ingeblazen. Martina Dopper van Ballast Nedam heeft het Delta21 project gepresenteerd, een project van nationaal belang voor de waterveiligheid, energietransitie, het milieu en het MKB.

Bij het 'ICEC World Congress' waren veel leden van de SIG GWW aanwezig, maar er werden ook een paar inhoudelijke taken uitgevoerd zoals de algehele programma coördinatie voor de invulling van de timeslots door Jacqueline Schlagwein. Daarnaast zijn er door Marcel Volleberg twee inhoudelijke presentaties gegeven, die nog steeds via het Digitale Portal van het congres te bekijken zijn. Het betreft de volgende presentaties:

- 'The real value of sustainability'
- 'Improving control of indirect building costs and engineering costs'

Voor 2023 wil de SIG GWW weer vier bijeenkomsten organiseren, voorafgaande aan de DACE-bijeenkomsten. Hierbij worden dan ook de

voorafgaande GWW-uurtjes weer ingevuld met voor de GWW interessante thema's. Daarnaast staat de DACE-bijeenkomst in het derde kwartaal in het teken van de GWW, waarvoor de SIG organisatorisch voor aan de lat zal staan. Verder zullen tijdens de bijeenkomsten en indien nodig in extra overlegmomenten de actuele thema's in het vakgebied besproken worden.

De SIG GWW staat vol enthousiasme klaar om nieuwe en actuele initiatieven op te pakken en de SIG verder te laten groeien en bloeien. We zouden het super vinden als we door uw inbreng aan het eind van 2023 een prachtig boekje oogsten. U bent van harte uitgenodigd om lid te worden van de SIG GWW.

SIG Value Management (VM)

De coronamaatregelen leken in maart weer meer toe te laten. Omdat we elkaar weer een tijdlang niet fysiek hebben ontmoet, zijn we samen gaan lunchen. Ook was het weer mooi voor een wandeling in de omgeving.

SIG VM wandeling Soester Duinen

Verder hebben we in maart een digitale Value Factory georganiseerd.

Tijdens het 'ICEC World Congress' in juni hebben Hein de Jong, Ingrid Bolier, Cosmo Smeets, Alvin Tehmono, Steven Holmes en Thera de Kramer inspirerende verhalen verteld en workshops gegeven waarin Value Management en Value Engineering centraal stonden:

- Ingrid Bolier: 'Towards a framework to create sustainability value through innovation while ensuring project predictability'
- Thera de Kramer: 'Sustainable Excellence for Generations'
- Hein de Jong: 'Value Factory Workshop 1 - Top 10 questions to ask to create more value for money'

SIG Value Management mei 2022

- Ingrid Bolier: 'Value Factory Workshop 2 - Top 10 characteristics of projects to indicate they need Value optimization; Top 10 cost driving functions for projects (roads and bridges, Indonesia)'
- Cosmo Smeets: 'Value Factory Workshop 3 - Top 10 projects that benefitted from Value Engineering (Canada, Netherlands); tips and tricks to create more value by a cost engineer'
- Alvin Tehmono: 'Value Factory - Top 10 cost driving functions in projects, by Alvin Tehmono (examples from Indonesia)'
- Hein de Jong: 'Value Factory - Top 10 examples of projects that benefitted from Value Engineering by Hein de Jong'
- Steven Holmes: 'Defining Project Needs with How Why Diagrams (VE core technique) by Steven Holmes'
- Hein de Jong: 'Function Performance Specification for dummies by Hein de Jong'

Op 29 september 2022 heeft Ans Westerink een presentatie gegeven over het realiseren van een verffabriek in Engeland. Een waardevolle presentatie over wat er in waarde misgaat als je een verffabriek bouwt voor de laagste prijs.

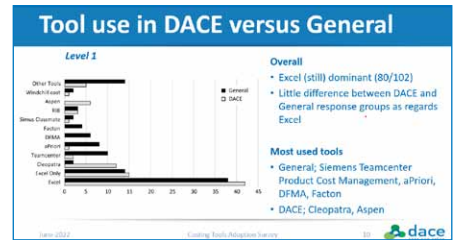
Daarnaast is gewerkt aan 'Luchtvaart in Transitie'. Dit onderwerp krijgt in het komende jaar meer vorm.

Cost Engineering Machinebouw & Maakindustrie (CEMM)

SIG CEMM heeft dit jaar drie bijeenkomsten gehad, in februari, in juli tijdens het 'ICEC World Congress' en in november. De meetings in februari en november waren via Teams. Daar werden de ontwikkelingen bij de deelnemende bedrijven besproken en werden ook weer contacten gelegd.

Een belangrijk event was het 'ICEC World Congress' in 2022, georganiseerd door DACE, waar vanuit de SIG CEMM een paper werd gepresenteerd. Een fysieke bijeenkomst bij Fokker Papendrecht is uiteindelijk naar januari 2023 verplaatst.

Tussen de meetings door heeft de SIG initiatief genomen om te komen tot een 'CACE Monitor' (Computer-Aided Cost Engineering). Daarmee kan de adoptie van cost engineering tools

SIG CEMM

in kaart gebracht worden. Zo kan worden bijgehouden welke tools hun opmars maken en hoe de verspreiding en adoptie eruitzien in verschillende sectoren of verschillende geografische gebieden. Dit helpt de cost engineers en hun managers weer hun toolsupport voor de lange termijn te plannen. De survey is met medewerking van DACE ook verspreid onder de DACE-achterban. Op het 'ICEC World Congress' is hierover terugkoppeling gegeven aan een bredere community.

SIG CEMM

De meeting van 17 februari stond sterk in het teken van het voorbereiden van het 'ICEC World Congress'. Er werd de laatste hand gelegd aan de vraagstellingen voor de survey. Door de CEMM als testgroep te gebruiken, konden de vraagstellingen ook via direct contact worden verbeterd. Er bleek ook steeds meer behoefte om verschillende deelnemende groepen in de respons te kunnen onderscheiden. Zo zou mogelijk duidelijker worden hoe de cost engineers internationaal in verschillende representatiegroepen verdeeld zijn. Het werd ook duidelijker dat niet alleen de directe antwoorden op de vragen van belang waren, maar ook welke kruisverbanden er uit de gegevens afgeleid konden worden. Deze vormen dan weer aanleiding tot verder onderzoek.

Tijdens de meeting van 10 november werden weer nieuwe plannen gemaakt, onder andere voor een fysieke meeting in Papendrecht. Ook kwam het 'ICEC World Congress' voorbij voor de deelnemers die daar niet bij konden zijn. Er was ook veel ruimte voor geopolitieke ontwikkelingen die de maak-sector direct raken. Door grondstof schaarste (staal uit Oekraïne) en bijvoorbeeld de schaarste aan elektronica worden de kostprijzen sterker beïnvloed dan in de normale fluctuaties en bandbreedtes

gebruikelijk is. Dit vergt weer nieuwe manieren van schattingen van de cost engineers. Ook worden er nieuwe initiatieven ontplooid rondom de stikstof problematiek, zoals technologisch innovaties in de landbouw, die direct de CEMM-deelnemers raken. Tenslotte hebben mogelijk spanningen in Azië impact op investeringen in de halfgeleider maakindustrie, maar ook in de vliegtuigbouw.

SIG HCB

De SIG HCB is een samenwerking van NVBK en DACE. Deze SIG heeft zich in 2022 met de in 2020 opgerichte werkgroep levensduurkosten verder gericht op het thema levensduurkosten. Het uitgangspunt is dat het veel verstandiger is om investeringen te baseren op levensduurkosten dan op initiële investeringskosten.

We zeggen graag dat we goed doordacht ontwerpen en toekomstbestendige gebouwen realiseren. Toch kennen we allemaal wel voorbeelden van gebouwen waar binnen tien jaar grondig renovaties nodig waren. Of waar het binnenklimaat jaren na de oplevering nog steeds te wensen overliet. Hoe zorgen we ervoor dat we een verantwoorde en duurzame investeringsbeslissing kunnen nemen? Dat begint met inzicht in de levenscyclus van het gebouw en de levensduurkosten. Op het juiste moment én via een eenduidige en objectieve methode.

In 2022 zijn de volgende drie publicaties verschenen:

- 'Obstakels en kansen' Dit artikel laat zien dat deze obstakels relatief eenvoudig zijn om te zetten in kansen. Veel van deze kansen zijn al eerder benut in andere sectoren of in andere landen en zijn dus volkomen haalbaar. Wat nu nodig is, is samenwerking op sector breed niveau. Samen afspraken maken op weg naar gestandaardiseerde berekeningen; databases en benchmarks om berekeningen te maken en te vergelijken; en een transparante manier van werken (over scope, data en kennisniveau). Dit kost tijd en geld, maar de uiteindelijke meerwaarde overstijgt dit ruimschoots. Het is de levensduurkostenmethode in een notendop.
- 'Stappenplan' In dit artikel wordt een stappenplan aangereikt om de berekening van de levensduurkosten van een bouwproject efficiënt en consistent te laten verlopen. Dat helpt alle betrokken partijen om alle stappen in de juiste volgorde te zetten en het doel voor ogen te houden. Bovendien helpt het stappenplan om samen tot een berekening op maat te komen.
- 'Zachte factoren' SIG pleit ervoor de zachte factoren meer mee te laten wegen in de totaalbeoordeling van een concept of ontwerp. Het programma Life Levels ziet toe op het verbeteren van milieuprestaties (LCA, IAQ en LCC) binnen de levenscyclus van duurzame gebouwen. Organisatie identiteit, ecologische waarde of vormgeving

DACE contactbijeenkomst september 2022

en beleving zijn voorbeelden van zachte factoren waarop een concept of ontwerp ook beoordeeld moeten worden. Het toepassen van een integrale trade-off matrix met een vooraf gedefinieerde onderlinge weging is daarvoor nuttig. Het concept of ontwerp is op die manier kwantitatief (LCC) en kwalitatief te beoordelen.

De publicaties staan op: <https://www.linkedin.com/groups/8970183/>, een LinkedIn-groep met volgers en geïnteresseerden met 155 leden (eind 2022).

In 2023 volgen meer publicaties.

De werkgroep bestaat uit:

- Erik Weldring, Rijksvastgoedbedrijf
- Bernd Karstenberg, Life Cycle Vision
- Frank Michielen, AT Osborne
- Djordy van Laar, IGG Bouweconomie
- Gerard van Dijk, Brink Management/ Advies

SIG Young Professionals

De SIG Young Professionals is in 2022 niet bij elkaar gekomen. Een aantal deelnemers is naar het 'ICEC World Congress' geweest. In 2023 zal de SIG een herstart maken met nieuwe, jonge cost engineers.

SIG Contract Management (CM)

De missie van de SIG Contract Management (CM) is het stimuleren van de professionele ontwikkeling van de leden van de SIG in contractmanagementtechnieken, -tools en -methodologieën. Vanaf de start worden de bijeenkomsten bezocht door twintig leden in een gemixte samenstelling van asset owners, aannemers en adviseurs. Het bestuur wordt gevormd door Jouke van der Schors (Vijverberg) als voorzitter en Robert de Vries (Stork) als vicevoorzitter.

Doelstellingen

De SIG CM heeft de volgende doelstellingen:

- Het delen, uitwerken en ontwikkelen van technieken, tools en methodologieën voor

contractbeheer om de faalkosten in projecten te verminderen.

- Het verbeteren van de samenwerking tussen partners in de waardeketen - ingenieurs, asset owners en aannemers - door het verbeteren van het begrip van elkaars contractuele posities.
- Het delen van leerervaringen, best practices en nieuwe ontwikkelingen aan het DACE-netwerk en andere sectoren van de industrie.

Contracting Strategie

Wij hadden het genoeg om in 2022 een bijdrage te mogen leveren aan het 'ICEC World Congress' in Rotterdam met een workshop over contracting strategie. Wij sloten aan op het thema van het congres, 'predictable projects in a dynamic world'. In de huidige dynamische tijden met een verstoorde supply chain, als gevolg van de coronapandemie, economische onzekerheid en een oorlog in Europa zijn contracting strategieën belangrijker dan ooit tevoren. We zien in projecten effecten van prijsfluctuaties op een schaal die we nog niet eerder hebben gezien. We zien toegenomen lead-times en project doorlooptijden. Dit alles zorgt ervoor dat asset owners zoeken naar flexibiliteit om projecten te kunnen uitstellen of zelfs te kunnen ontbinden in verschillende fases van de project uitvoering. Vanuit de discipline contractmanagement kunnen wij een belangrijke bijdrage leveren om in de keten zo goed mogelijk met deze onzekerheden om te gaan. We hadden een interessante discussie vanuit het perspectief van contractors en vanuit het perspectief van asset owners. Contracting strategie blijft een waardevol thema om kennis over te delen.

Oproep voor 2023!

Uit de afgelopen bijeenkomsten blijkt dat Contract Management binnen de keten sterk leeft. Wij verwelkomen graag meer contract managers!

ICEC World Congress 2022

Predictable Projects in a Dynamic World

June 12 - 15

De Doelen, Rotterdam, The Netherlands

ICEC WORLD CONGRESS 2022

Van 12 t/m 15 juni 2022 heeft DACE het 'ICEC World Congress' georganiseerd.

De aftrap van de voorbereidingen startte medio 2017. Met heel veel enthousiasme en met waardevolle input van Stichting NAP heeft het DACE-bestuur het congres naar Nederland kunnen halen.

ICEC is de overkoepelende organisatie van alle landen waar cost engineers zich verenigd hebben, de International Cost Engineering Council. Iedere twee jaar wordt het congres op een ander continent georganiseerd.

Het thema 'Predictable Projects in a Dynamic World' deed eer aan de onstuimige (onder andere COVID, de inval van Rusland in Oekraïne, etc) periode in de voorbereiding, maar laat ook zien dat een dynamische wereld kan leiden tot innovatie, vernieuwing en saamhorigheid.

In 'De Doelen' in Rotterdam hing een mooie energie en de deelnemers van het congres kwamen uit meer dan 30 verschillende landen. Met 50 internationale sprekers verdeeld over vier zalen, die ook online te volgen waren, diverse workshops op locatie, was er een divers aanbod van onderwerpen van hoge kwaliteit. Vooral de goede interactie in de zalen tussen sprekers en deelnemers viel op.

Het programma was opgebouwd rond sub-thema's, hetgeen ondersteund werd met gast-sprekers en discussiefora. Het verhaal van het congres ging van de veranderende wereld, het gevolg voor de cost engineer, naar de tools die de veranderende wereld ons brengt.

ICEC World Congress Rotterdam 2022

Eerst stond de veranderende wereld centraal en wat dat betekent voor ons vak. Moeten wij de toekomst kunnen voorspellen of moeten wij de impact van een issue snel kunnen omzetten in managementinformatie. De 'predictability' die managers uit het panel verwachtten was meer van de tweede orde, maar dan wel snel en agile.

Daarna stond de cost engineer centraal en daar kwam de behoefte en vraag naar voren hoe we meer relevant kunnen zijn en hoe we kunnen bijdragen aan bijvoorbeeld de 'UN Sustainable Development Goals'. Kunnen wij/moeten wij ons bekwamen in CO2-berekeningen?

Tenslotte werd gekeken naar de tools van de toekomst, zoals Big Data en Artificial Intelligence. Hier werd zowel gekeken naar de huidige status, maar ook naar de toekomst. Wat duidelijk is dat voor het verzamelen van data het helpt dat we internationale classificaties hebben om zo schoon mogelijke data te krijgen. Het toepassen van AI op ons werk staat nog in de kinderschoenen en

de toepasbaarheid is sterk afhankelijk van de projectfase en de daaraan gekoppelde nauwkeurigheid. Met inzet van vele vrijwilligers, sponsors, en ook de onvoorwaardelijke steun van het bestuur van NAP, staan cost en value engineering internationaal weer prominent op de kaart.

Het DACE-bestuur wil graag iedereen bedanken die geholpen heeft om het 'ICEC World Congress' in 'De Doelen' te Rotterdam tot een succes te maken. Vier jaar voorbereiding hebben geleid tot een onvergetelijk congres waar veel kennis is uitgewisseld en veel nieuwe contacten zijn gelegd.

Natuurlijk willen we ook alle sprekers bedanken voor het delen van hun kennis en de interactieve wijze waarop dat is gebeurd. Zij hebben erg veel energie gegeven aan het congres.

DACE kijkt met veel voldoening terug op het congres!

OPLEIDINGEN

In september 2021 is DACE gestart met de derde geheel in eigen beheer ontwikkelde 'Certified Cost Engineer' (CCE) opleiding en in 2022 bijna afgerond (alleen de paper moet nog). Zestien studenten volgen deze opleiding. In samenwerking met gerenommeerde partners en geaccrediteerd door ICEC, worden in

CCE Course

iets meer dan een jaar alle aspecten van het vakgebied van de cost engineer behandeld.

Dit gebeurde tijdens zes driedaagse face-to-face blokken en door zelfstudie.

SIG Value Management organiseerde in 2022 de VM1 zesdaagse cursus, onder leiding van de gecertificeerde trainers in Value Management (TVM) Timme Hendriksen en Koen Schmitz. De waardering voor de cursussen was wederom heel erg hoog met gemiddeld ruim een acht.

De certificeringsraad NCRVM heeft één nieuwe TVM gecertificeerd.

Dit jaar heeft DACE ook weer de cursus 'Essenties van Cost Engineering' georganiseerd. Hieraan deden elf deelnemers mee. Tijdens de

vierdaagse cursus (2x2 dagen) kwamen alle aspecten voor het opstellen van begrotingen voor investeringsprojecten en de bewaking hiervan aan de orde. De cursus werd gegeven door Jack Spits (Spits Cost Estimating) en diverse gastdocenten.

CCE Course lunch

CERTIFICERING

De registratie van gecertificeerde beroepsbeoefenaars is van groot belang voor de kwaliteitsborging in het kostenmanagement.

Certified Cost Engineer (CCE)

Op 31 december 2022 bevatte het CCE-register 56 Certified Cost Engineers. Het register van gecertificeerde beroepsbeoefenaars is op de website te raadplegen.

DACE Basiscertificaat VM en Professional in Value Management (PVM)

Op 31 december 2022 bevatte het VM-register 197 gecertificeerden met DACE-Basiscertificaat VM en twaalf DACE-PVM gecertificeerden.

INTERNATIONAL COST ENGINEERING COUNCIL (ICEC)

DACE is aangesloten bij ICEC en maakt zo deel uit van de wereldgemeenschap van 300.000 cost engineers in meer dan 120 landen.

PUBLICATIES

Website

DACE heeft haar website www.dace.nl up-to-date gehouden en uitgebreid met regelmatige nieuwsberichten vanuit de SIG's en de keten. In de Kennisbank op de nieuwe website van DACE zijn eenvoudig grote hoeveelheden goed geormerkte documenten en bestanden terug te vinden met behulp van diverse zoekcriteria en filters. Ook het uploaden van documenten is vereenvoudigd.

Normtijden V2

Ook in 2022 heeft DACE vanuit de hele wereld bestellingen voor haar Normtijden ontvangen. Deze DACE-arbeidsproductiviteitsnormen worden (wereldwijd) gebruikt als basis voor

kostenramingen, productiviteitsmetingen, kostenbeheersing en als standaard in contracten.

YOUR MULTIDISCIPLINARY STANDARD FOR LABOUR PRODUCTIVITY NORMS

DACE LABOUR NORMS

Added Value

- Cost Estimating, Planning & Cost Control
- Measurement of Productivity
- Tendering & Contracting
- Standardization
- Benchmarking

LABOUR PRODUCTIVITY GUIDE FOR CONSTRUCTION & MAINTENANCE IN INDUSTRIAL PROJECTS

Information about Labour productivity norms for defined construction activities covering different disciplines:

- Civil • Equipment Installation • Structural Steel
- Piping • Planting and Installation • Refitting
- Electrical & Instrumentation • Maintenance

Using information gathered in the DACE Labour Norms, members communicate and discuss their standards and compare them to their own standards.

To obtain a complete overview of all products and standards being used, many international companies have already implemented DACE Labour Productivity Norms as a standard and are willing to support their colleagues in other countries and disciplines.

DACE LABOUR NORMS

This book, issued by DACE, the Dutch network and knowledge center for Cost Engineering and Value Management, provides guidance on the use of Labour Norms to improve cost control and productivity. It includes information on the use and maintenance of industrial production facilities, the DACE Labour Norms, general management and production control, and the use of Labour Norms in cost estimation, tendering, and contract management. DACE, a leading organization in the cost and value engineering field, offers a wide range of services and support through the DACE Labour Norms, including: Productivity and Benchmarking.

DACE Labour Norms is a unique, world-wide accepted database, published by DACE Special Interest Group Cost Engineering Process Industry.

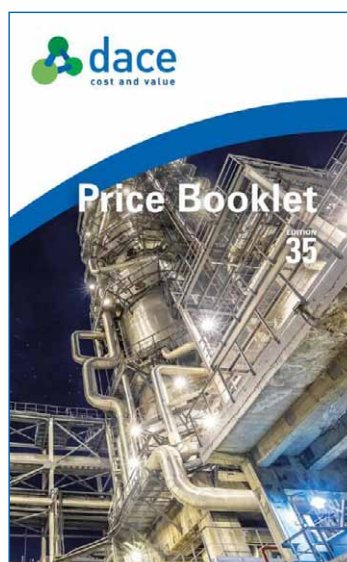
DACE Labour Norms - Version 2 (Dutch & English) can be ordered at:
DACE Business@dace.nl or www.dace.nl

DACE members price: € 250,- (incl. VAT)
Non-members price: € 300,- (incl. VAT)
50% discount for Version 1 owners.

Business DACE | P.O. Box 1000 | 3800 BB Nijmegen | The Netherlands | Tel. +31 (0)251 243 243 | E-mail: info@dace.nl | Website: www.dace.nl

DACE Prijzenboekje

Editie 35 van het vertrouwde en ondertussen Engelstalige DACE Prijzenboekje is nu uit. In de zomer van 2023 komt editie 36 uit.

Vakblad VIEWonVALUE

In 2022 bracht DACE het vakblad 'VIEWonVALUE' tweemaal uit (april en oktober) met een oplage van 1500 stuks.

'VIEWonVALUE' is een onafhankelijk vakblad en bevat niet alleen kennis en nieuws voor cost en value engineers. Ook voor projectmanagers, bestuurders en andere besluitvormers, in zowel private als publieke ondernemingen, geeft het blad informatie over de achtergronden van analyses waarop zij hun besluiten nemen. Vragen die aan de orde komen zijn onder andere: Hoe komt een raming of een waardeanalyse tot stand? Welke impliciete aannames of onzekerheden zitten er in de gehanteerde benaderingen? Hoe kan het dat ik de resultaten anders interpreteer dan een opponent?

Het blad wordt door DACE in eigen beheer uitgegeven en de redactie stond in 2022 onder leiding van Carmen Valk-Struik (Ycontrol). DACE bedankt haar en de redactie van harte voor hun inzet, waardoor het mooie vakblad ook in 2022 met hoge kwaliteit kon worden uitgebracht.

VIEWONVALUE

DE MEERWAARDE VAN COST EN VALUE ENGINEERING

Verwachtingsmanagement

Vakidloof! Ko des Bouvrie: "We goochelen met getallen en op het moment dat een project klaar is, gaan we weer naar het volgende".
 De zachte kant is de basis van verwachtingsmanagement.
 De zin en onzin van waterstof in de energietransitie.

www.viewonvalue.com

DIRECTIE EN BUREAU

De directie werd gevoerd door ir. J.J.W. Sanders. Secretariële en financieel-administratieve diensten, webhosting en communicatie ondersteuning werden geleverd door MOS te Nijkerk.

Het MOS-team bestond uit de secretaresses Esther Faber en Francis Bakker en de boekhouder Keith Wilson.

Het MOS-communicatieteam onder leiding van Jolanda Scholten heeft geholpen met het beheer van de website, diverse promotiematerialen en het vakblad 'VIEWonVALUE'.

NAP

DACE is gelieerd aan de Stichting NAP. Statutair nemen de bedrijven deel aan beide stichtingen.

DACE contactbijeenkomst maart 2022

DEELNEMERS

In 2022 meldden twee bedrijven zich aan als deelnemer van de Stichting DACE. Daarnaast trokken zich zes bedrijven als deelnemer terug.

Deelnemende bedrijven op 31 december 2022:

Actemium
AddendoValue
Antea Nederland
Arcadis Nederland
Ardee
Avans Hogeschool
AVEBE
AWL
Ballast Nedam Infra Projects
Besix Nederland
Bilfinger Tebodin
Bluewater Energy Services
Brand Energie & Infrastructure
Bronswerk Heat Transfer
Centrient Pharmaceuticals
Cost Engineering Consultancy
COVRA
Croonwolter&dros
Dekra Solutions
Dow Benelux
DPS Engineering
ECN
Energie Consult Holland

Engie
Evides
FIB Industries
Fluor
FrieslandCampina Nederland
Gasunie
Gemeente Groningen
Geurts Technisch Adviseurs
Harsveld Apparatenbouw
HaskoningDHV Nederland
Hofstetter
Hogeschool Utrecht
Hogeschool Windesheim
Huntsman Holland
Ingenieursbureau Amsterdam
ISPT Institute for Sustainable Process Technology
Iv-Groep
Kapp Nederland
KH-Engineering
Klip Engineering Pijpleidingen
Koninklijke DSM
McDermott
Mobilis
Movares
NAM
Petrogas E&P
Plan B Advies
Powerspex Instrumentation
Primaplan PCS
Procap

ProRail
Quercus Technical Services
Reden
Rijkswaterstaat GPO
Shell Global Solutions International
Sitech Services
Speciaal Roestvrijstaal Industrie
SPIE Nederland
Stork
Tata Steel IJmuiden
Tauf
Team Terminal
Technip Benelux
TechnipFMC
T-GRADIN
TMS Moerdijk
Trésviri Cost Engineering Solutions
TU Delft, Faculteit 3mE
Turner & Townsend Europe
Universiteit Twente
Vandervalk+Degroot
Van Hattum en Blankevoort
Vattenfall
Vicoma Engineering
Vijverberg Management Consultants
Vincotte Nederland
Visser & Smit Hanab Installatie
VMI Holland
Vopak Management Netherlands
Yokogawa

COLOFON

Jaarverslag 2022
Bureau DACE
Postbus 1058
3860 BB Nijkerk

Tel. 033-2473455
E-mail info@dace.nl
Website www.dace.nl

